

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สํารวจหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม เกี่ยวกับสังกัดของผู้แต่งและปี พ.ศ. ที่จัดพิมพ์
2. วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม
3. ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม

ดังนั้นการดำเนินการวิจัยจึงแบ่งออกเป็น 3 ตอน กล่าวคือ

1. ผู้วิจัยสํารวจหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่ปรากฏเผยแพร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2538 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสํารวจหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม พบว่า มีหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม 33 เล่ม
2. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาในเล่มครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรม จำนวน 22 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อหาที่วิเคราะห์ครอบคลุมหลักสูตรวิชาด้านการฝึกอบรมในระดับอุดมศึกษา กระบวนการฝึกอบรมจากนักฝึกอบรม ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำเครื่องมือที่วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแก้ไขเพื่อหาความตรงของเกณฑ์และแบบวิเคราะห์ และนำเครื่องมือดังกล่าวมาทดลองวิเคราะห์กับหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม จำนวน 5 เล่มกับผู้ร่วมวิเคราะห์อีก 1 ท่าน เพื่อหาความเชื่อมั่น ปรากฏได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96, 1 และ 0.95 ตามลำดับ จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมด้วยตนเอง โดยทำการวิเคราะห์ 2 รอบ ทั้งระยะให้ห่างกัน 2 สัปดาห์ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96, 1, 0.96 ตามลำดับผลที่ได้นำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละของเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบความเรียง
3. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจำแนกตามเนื้อหาด้านการฝึกอบรม ในเล่มที่ครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรมมาสอบถามความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชนิดเลือกตอบและแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม เป็นชนิดเลือกตอบและปลายเปิด
- ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับระดับความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาตรวจสอบแก้ไข เพื่อหาความตรงของเครื่องมือ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (try out) กับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่เป็นสมาชิกของสมาคมนักฝึกอบรมแห่งประเทศไทย จำนวน 333 คน โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ มีขั้นตอนดังนี้ คือ ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนทางไปรษณีย์ภายใน 2 สัปดาห์ โดยใช้ซองที่ผู้วิจัยได้จำหน่ายซองถึงตนเอง และติดแสตมป์เรียบร้อยจากแบบสอบถาม 333 ชุด ได้รับคืน 254 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76.3 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 236 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.8 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม ใช้วิธีการหาค่าความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความจำเป็นในการปฏิบัติงานฝึกอบรมกับเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (MEAN) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม
3. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมเกี่ยวกับ

เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม สามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม จำนวน 33 เล่มพบว่า

1. หนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมส่วนใหญ่ จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2537 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.2 เท่ากัน รองลงมาคือ ปี พ.ศ. 2527, 2529, 2533 และ 2538 คิดเป็นร้อยละ 9.1 และ ปี พ.ศ. ที่มีการพิมพ์หนังสือน้อยที่สุด คือ พ.ศ. 2520, 2521, 2523, 2524, 2525, 2526 คิดเป็นร้อยละ 3.0 และพบว่า ปี พ.ศ. 2522, 2528 และ 2534-2536 ไม่มีการพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม
2. ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมสังกัดสถาบันอุดมศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมาคือ ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมสังกัดกระทรวงและสถาบันต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 24.24 และผู้เขียนหนังสือสังกัดภาครัฐกิจเอกชน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.12

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม

- 2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมจำนวน 33 เล่ม พบว่า
  - 2.1.1 เมื่อจำแนกตามลักษณะการเขียนหนังสือ พบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมมีลักษณะการเขียนเชิงทฤษฎี หลักการ และเชิงปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 90.90 และการเขียนเชิงปฏิบัติ รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 9.10
  - 2.1.2 เมื่อจำแนกตามลักษณะเนื้อหา พบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมมีเนื้อหาในเล่มครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเนื้อหาในเล่มเฉพาะเรื่อง รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 33.33
  - 2.1.3 เมื่อจำแนกตามลักษณะเนื้อหาเฉพาะเรื่องพบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเฉพาะเรื่องมีเขียน เรื่อง วิธีการฝึกอบรม มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.37รองลงมาคือ เรื่อง การประเมินผลการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 27.27 และเรื่องกิจกรรมการฝึกอบรมและคู่มือปฏิบัติการฝึกอบรม น้อยที่สุด เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.18
- 2.2 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรมจำนวน 22 เล่ม
  - 2.2.1 ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรมส่วนใหญ่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 86.4 รองลงมาคือสังกัดกระทรวงต่างๆ

คิดเป็นร้อยละ 9.1 และผู้เขียนหนังสือสังกัดภาคธุรกิจเอกชนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.5

2.2.2 เมื่อจำแนกตามลักษณะการเขียนของหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรม พบว่าหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกกระบวนการมีการเขียนเชิงทฤษฎีหลักการและเชิงปฏิบัติแต่เพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 100

2.2.3 เมื่อจำแนกตามลักษณะเนื้อหาในเล่มครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่องแนวคิดด้านการฝึกอบรมมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12.7 รองลงมาคือ การบริหารโครงการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 12.1 และปัญหาในการฝึกอบรมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.3

2.2.4 เมื่อจำแนกตามลักษณะเนื้อหาในเล่มครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรม

2.2.4.1 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับแนวคิดด้านการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง ความหมายและความสำคัญของการฝึกอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือ ประเภทของการฝึกอบรม การฝึกอบรมก่อนการทำงาน และการฝึกอบรมระหว่างการทำงานเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.2 วิวัฒนาการของการฝึกอบรมและแนวคิดระบบกับการฝึกอบรมน้อยที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.4

2.2.4.2 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับหน่วยงานฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง โครงสร้างของหน่วยงานฝึกอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.32 รองลงมาคือ องค์การจัดส่วนพนักงานไปฝึกอบรม และบทบาทหน้าที่หน่วยงานฝึกอบรมเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.22 และการจัดองค์กรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.41

2.2.4.3 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับการบริหารโครงการฝึกอบรม พบว่าหัวข้อ เรื่ององค์ประกอบของโครงการฝึกอบรม และการเขียนโครงการฝึกอบรมมากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.66 รองลงมาคือ ขั้นตอนการดำเนินงานฝึกอบรมและตัวอย่างกำหนดการ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.28 และกระบวนการบริหารโครงการฝึกอบรม ตัวอย่างคำกล่าวรายงานและตัวอย่างหนังสือเชิญ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.40

2.2.4.4 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม พบว่าหัวข้อเรื่องวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อเท็จจริง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.1 รองลงมา คือ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการสำรวจความต้องการจำเป็น เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15.85 และตัวอย่างรายงานการหาความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.2

2.2.4.5 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.82 รองลงมาคือ ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 21.43 และความหมายและความสำคัญของวัตถุประสงค์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.14

2.2.4.6 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง

การสร้างหลักสูตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.35 รองลงมาคือ ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 20.69 และเทคนิคการเขียนหลักสูตรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.45

2.2.4.7 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับการเรียนรู้ในการฝึกอบรม พบว่า หัวข้อเรื่อง หลักการเรียนรู้ในการฝึกอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.29 รองลงมาคือ ทฤษฎี แนวคิดด้านการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 32.14 และความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.57

2.2.4.8 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับวิธีการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง วิธีการฝึกอบรมของวิทยากรเป็นศูนย์กลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.69 รองลงมาคือ วิธีการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง คิดเป็นร้อยละ 20.48 และกระบวนการสื่อสารกับการฝึกอบรมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.20

2.2.4.9 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับสื่อเพื่อการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง สื่อโสตทัศน์ และการจัดสถานที่ฝึกอบรมมากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.85 รองลงมาคือ หลักการเลือกและใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม และขั้นตอนการผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรมน้อยที่สุด เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.44

2.2.4.10 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับงบประมาณในการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง ประเภทของงบประมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ความหมายและความสำคัญของงบประมาณ และการเขียนงบประมาณเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20 และการคำนวณงบประมาณและตัวอย่างแบบงบประมาณ น้อยที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10

2.2.4.11 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับบุคลากรในการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และคุณสมบัติของวิทยากรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.64 รองลงมาคือ บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าโครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.12 และวิธีการคัดเลือกหัวหน้าโครงการ จรรยาบรรณของนักฝึกอบรม และการปฏิบัติต่อวิทยากรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.52 ส่วนวิธีการคัดเลือกหัวหน้าโครงการไม่มีปรากฏ

2.2.4.12 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง ความหมายและความสำคัญของการประเมินผล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.28 รองลงมาคือ เครื่องมือในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 15.07 และตัวอย่างแบบการรายงานผลการฝึกอบรม น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.47 ส่วนการเขียนรายงานผลการประเมินผล ไม่มีปรากฏ

2.2.4.13 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับปัญหาในการฝึกอบรมพบว่าหัวข้อเรื่อง ปัญหาในการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.75 รองลงมาคือ แนวทางวิธีแก้ไขปัญหาในการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 12.5

2.2.4.14 จำแนกตามหัวข้อเกี่ยวกับแนวคิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม พบว่าหัวข้อเรื่อง การพัฒนาบุคคลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อบริหาร

งานฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 20 และการบริหารงานบุคคล การพัฒนามนุษย์ในแนวความคิดของการพัฒนาองค์กร การสร้างระบบข้อมูลสำหรับการฝึกอบรม น้อยที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม พบว่า

1. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมเคยอ่านหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 92.80 ไม่เคยอ่าน คิดเป็นร้อยละ 7.20
2. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมอ่านหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมเพื่อค้นคว้าหาความรู้ คิดเป็นร้อยละ 43.30 รองลงมาคือ เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 39.4 และเป็นแนวทางในการเรียบเรียงหรือเขียนหนังสือ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50
3. หน่วยงานฝึกอบรมที่มีหนังสือฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 83 ไม่มีคิดเป็นร้อยละ 17
4. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยเขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 76.7 เคยเขียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 23.3
5. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมต้องการหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่ผู้เขียนสังกัดจากผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐกิจเอกชน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมาคือ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.7 และผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5
6. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมต้องการอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีลักษณะการเขียนเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.8 รองลงมาคือ เป็นการเขียนเชิงปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 12.7 และการเขียนเชิงทฤษฎีหลักการ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5
7. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมต้องการอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาในเล่มครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาคือ เนื้อหาในเล่มเฉพาะเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.0
8. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมต้องการอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาในเรื่องแนวทางการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาคือตัวอย่างจากกรณีจริง คิดเป็นร้อยละ 26.4 และแบบฝึกหัดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.9
9. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมคิดว่าเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานฝึกอบรม จำแนกตามเนื้อหา ดังนี้
  - 9.1 หัวข้อเกี่ยวกับแนวคิดด้านการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง กระบวนการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การฝึกอบรมก่อนการทำงาน

9.2 หัวข้อเกี่ยวกับหน่วยงานฝึกอบรมมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานฝึกอบรม การจัดองค์กร และโครงสร้างของหน่วยงานฝึกอบรม

9.3 หัวข้อเกี่ยวกับ การบริหารโครงการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง ขั้นตอนการดำเนินงานฝึกอบรม กระบวนการบริหารโครงการฝึกอบรม และการเขียนโครงการฝึกอบรม

9.4 หัวข้อเกี่ยวกับการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง การสำรวจความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และกระบวนการในการหาความต้องการจำเป็น

9.5 หัวข้อเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ ความหมายและความสำคัญของวัตถุประสงค์ และคุณลักษณะของวัตถุประสงค์

9.6 หัวข้อเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง การสร้างหลักสูตร เทคนิคการเขียนหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตร

9.7 หัวข้อเกี่ยวกับ การเรียนรู้ในการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรกคือ หัวข้อเรื่อง หลักการเรียนรู้ในการฝึกอบรม ทฤษฎีแนวความคิดด้านการเรียนรู้ และความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้

9.8 หัวข้อเกี่ยวกับวิธีการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง ข้อดีข้อจำกัดของวิธีการฝึกอบรม กระบวนการสื่อสารกับการฝึกอบรม และวิธีการฝึกอบรมที่พัฒนาเฉพาะบุคคล

9.9 หัวข้อเกี่ยวกับ สื่อเพื่อการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง หลักการเลือกใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม ขั้นตอนการผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม และแนวความคิดด้านการรับรู้

9.10 หัวข้อเกี่ยวกับงบประมาณในการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่องการคำนวณงบประมาณ การเขียนงบประมาณ และตัวอย่างแบบงบประมาณ

9.11 หัวข้อเกี่ยวกับ บุคลากรในการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง บทบาทหน้าที่ของวิทยากร คุณสมบัติของวิทยากร และวิธีการคัดเลือกวิทยากร

9.12 หัวข้อเกี่ยวกับ การประเมินผลการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการประเมินผล และการประเมินความคุ้มค่าของโครงการ

9.13 หัวข้อเกี่ยวกับปัญหาในการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก คือ หัวข้อเรื่อง แนวทางวิธีแก้ไขปัญหาในการฝึกอบรม และปัญหาในการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ

9.14 หัวข้อเกี่ยวกับแนวคิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หัวข้อเรื่อง การสร้างระบบข้อมูลสำหรับการฝึกอบรม การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อบริหารงานฝึกอบรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยพิจารณาประเด็นที่ควรอภิปรายผลมีดังต่อไปนี้

1. จากการสำรวจหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมพบว่าผู้เขียนที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเขียนหนังสือมากที่สุด ผู้เขียนจากภาคเอกชนเขียนหนังสือน้อยที่สุด แม้ว่าการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายังไม่มีหลักสูตรสาขาวิชาด้านการฝึกอบรมโดยเฉพาะ แต่ก็มีการสอนด้านการฝึกอบรมในหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น สาขาวิทยาการจัดการ บริหารธุรกิจ บริหารงานบุคคล และเทคโนโลยีการศึกษา และ มีการเขียนหนังสือ ตำราเพื่อประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะอาจารย์ได้เห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม เพื่อใช้ประกอบการศึกษา ค้นคว้า และคิดว่าหนังสือเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนักศึกษา (สุปราณี ศรีจักราภิมุข, 2524) เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม อันที่จะใช้เป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้งานฝึกอบรม และเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน (เครือวัลย์ ลิมอภิชาติ, 2531)

2. เมื่อพิจารณาปีพ.ศ.ในการพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมพบว่าปีพ.ศ. 2530 - 2538 มีการพิมพ์หนังสือมากกว่า พ.ศ. 2520-2529 อาจเป็นเพราะว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) และ ฉบับที่ 7 (2535-2539) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น รวมทั้งในด้านการฝึกอบรมจึงมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรม มีการประสานงานระหว่างรัฐและเอกชนในการจัดตั้งหน่วยงาน สถาบันในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นการพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมจึงเป็นการเผยแพร่ความรู้หลักการ กระบวนการฝึกอบรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว

3. จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม จำแนกตามลักษณะการเขียนหนังสือพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีลักษณะการเขียนทั้งเชิงทฤษฎีหลักการ และเชิงปฏิบัติมากที่สุด ไม่มีการเขียนเชิงทฤษฎี หลักการ เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับการศึกษา

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่ต้องการอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีลักษณะการเขียนทั้งเชิงทฤษฎี หลักการและเชิงปฏิบัติมากถึงร้อยละ 84.8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การฝึกอบรมเป็นวิชาที่ว่าด้วยความรู้ด้านทฤษฎี หลักการ กระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติจริง ดังนั้นในการเขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมจึงต้องเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการก่อน แล้วจึงเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ทำให้เกิดความรู้อย่างเข้าใจที่เป็นระบบ

4. จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม จำแนกตามเรื่องพบว่ามี การเขียนเรื่องแนวคิดด้านการฝึกอบรมมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า แนวคิดด้านการฝึกอบรมเป็นเหมือนส่วนนำของเนื้อหาด้านการฝึกอบรม ก่อนที่จะกล่าวถึงขั้นตอนและการดำเนินงาน ซึ่งส่วนนำใน หลักการและเหตุผล หรือความเป็นมา เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นก่อนที่จะกล่าวถึง ขั้นตอนต่อไป (นภลัย สุวรรณธาดา, 2532) เช่นวิธีการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม

5. จากการวิเคราะห์เนื้อหาและการศึกษาความคิดเห็นพบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรม ยังไม่ละเอียดครอบคลุมในทุกหัวข้อเรื่อง มากพอ เช่น หัวข้อเกี่ยวกับการประเมินผล ยังขาดในหัวข้อเรื่อง การเขียนรายงานการประเมินผล ซึ่งไม่มีการเขียนเลย หัวข้อเกี่ยวกับปัญหาในการฝึกอบรมยังขาดในหัวข้อเรื่อง แนวทางวิธีแก้ไขปัญหา และ หัวข้อเกี่ยวกับงบประมาณในการฝึกอบรม ยังขาดในหัวข้อเรื่องการคำนวณงบประมาณ ซึ่งมีการเขียน น้อยมาก แต่ผู้อ่านมีความต้องการอ่านและคิดว่ามีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการฝึกอบรม ใน ระดับมาก

6. จากการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมพบว่าเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมต้องการอ่านหนังสือจากผู้เขียนสังกัดภาคธุรกิจ เอกชน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.7 ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาเนื้อหาพบว่าปัจจุบันนี้หนังสือแพร่หลายเขียนโดย อาจารย์สังกัดสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.64 ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมจึงต้องการ หนังสือจากผู้เขียนในสังกัดอื่นอีกเพื่อจะได้รับความรู้ที่หลากหลายขึ้น

7. จากการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นพบว่าเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมคิดว่าเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมทุกหัวข้อเรื่องมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยเฉพาะหัวข้อเรื่องที่เน้นถึง วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเขียนวัตถุประสงค์และเทคนิคการเขียนหลักสูตร ซึ่งสามารถนำ ความรู้นั้นไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม
  - 1.1 ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม ควรเขียนหนังสือที่มีเนื้อหาในเล่มครอบคลุมทุกกระบวนการฝึกอบรม ให้ครอบคลุมทุกหัวข้อเรื่อง
  - 1.2 ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการฝึกอบรมเขียนหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมมากขึ้น และควรมีการเผยแพร่ทั่วไป
2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานฝึกอบรม
  - 2.1 หน่วยงานฝึกอบรมควรจัดให้มีหนังสือฝึกอบรมในหน่วยงาน สำหรับให้เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมได้ศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ เพราะจากการศึกษาความคิดเห็นพบว่าเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมส่วนใหญ่ได้รับความรู้ด้านการฝึกอบรมจากประสบการณ์ในการทำงาน
  - 2.2 หน่วยงานฝึกอบรมควรมีการส่งเสริมและเผยแพร่หนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมที่เขียนโดยผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพราะจากการศึกษาความคิดเห็นพบว่า เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมบางส่วนเขียนหนังสือหรือเอกสารด้านการฝึกอบรมแต่ใช้อยู่ภายในหน่วยงานยังไม่มีมีการเผยแพร่
3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
  - 3.1 ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาด้านการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาในเล่มเฉพาะเรื่อง เช่น การประเมินผลการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม
  - 3.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่ได้รับความรู้ด้านการฝึกอบรมจากการศึกษาในสถาบันการศึกษามาก่อนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม